

SXEDIO.F47

8.8.1947: Ο ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΕΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΚΕΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΣΕ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΜΟΝΟ ΕΝΩΣΗ ΕΝΩ Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΣΕ ΚΑΤΟΧΥΡΩΜΕΝΗ ΑΠΟΧΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΣΚΕΠΤΙΚΗ, ΔΗΛΑΔΗ ΚΟΙΝΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΘΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ενώ το **1947** η Εκκλησία και ο λαός ταλανιζόταν σε προεκλογικούς αγώνες για την εκλογή των δύο Αρχιεπισκόπων και τριών Μητροπολιτών σε διάστημα λιγότερο από ένα χρόνο, ένα άλλο καυτό θέμα απασχολούσε τους Κυπρίους και οδηγούσε σε κομματικές αντιπαλότητες.

Η Εθναρχία τόσο επί Αρχιεπισκόπου Λεοντίου όσο και επί Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Β αποφάσισε να ακολουθήσει καθαρά ενωτική γραμμή και αποχή από τη Διασκεπτική Συνέλευση, που προτίθετο να συγκαλέσει ο Κυβερνήτης, ενώ η Αριστερά, με επικεφαλής το ΑΚΕΛ και την Παράταξη Εθνικής Συνεργασίας, της οποίας ηγείτο ο Ιωάννης Κληρίδης, δήμαρχος Λευκωσίας, είχαν διαχωρίσει τη γραμμή τους και οδηγούνταν ολοταχώς προς τη Διασκεπτική, στην οποία θα προσφερόταν στους Κυπρίους νέο Σύνταγμα.

Θέση της Αριστεράς ήταν ότι θα πήγαινε στη Διασκεπτική εφόσον η Δεξιά, όπως υποστήριζε, δεν αποδεχόταν να παραιτηθούν οι διορισμένοι μουκτάρηδες και όλοι οι αξιωματούχοι που υπηρετούσαν το βρετανικό καθεστώς, ώστε να δυσκολεύεται η αποικιακή Κυβέρνηση στην εκτέλεση των καθηκόντων της.

Ακόμα ήθελε κοινή δράση των δύο παρατάξεων, πράγμα που απέρριπτε χωρίς συζήτηση η Δεξιά, η οποία ήθελε να κυριαρχεί των πολιτικών εξελίξεων.

Τη γραμμή της Αριστερής Παράταξης καθώρισε ο Δήμαρχος Λεμεσού και πρώην Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Πλουτής Σέρβας απαντώντας σε ερωτήσεις κατοίκων του χωριού Πεδουλά που του υποβλήθηκαν, αλλά γραπτώς, μέσω της εφημερίδας του Κόμματος "Δημοκράτης":

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πριν απο 4-5 μήνες είχατε ταχθεί εναντίον στις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις. Τώρα γιατί θέλετε να πάτε στη Διασκεπτική;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ποτέ σε καμιά περίπτωση δεν είπαμε πως θα αντιστρατευθούμε τις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις χωρίς κατοχύρωση. Γραμμή μας ήταν μπροστά σε κάθε κυβερνητική πρόταση, το κάθετι να κατοχυρωθεί. Σήμερα η εθνικοφροσύνη της Δεξιάς καλεί: Να γράψουμε ο καθένας χωριστά στην Κυβέρνηση "δεν ερχόμαστε" και να αποσυρθούμε στα σπιτάκια μας. Για συνεννόηση με την Αριστερά ούτε λόγος να γίνεται. Πάντως η αποχή χωρίς κοινή συνεννόηση, κοινή γραμμή προδιαγεγραμμένη τακτική για την αντιμετώπιση της κάθε περίπτωσης, ποτέ στον κόσμο δεν έφερε καλά αποτελέσματα. Κλασσικό παράδειγμα στην Κύπρο η αποχή του 1922-23. Στη Διασκεπτική θα πάμε γιατί η Δεξιά παρέβηκε τον πρώτο και θεμελειώδη όρο της αποχής: Την κοινή συνεννόηση και την από κοινού χάραξη γραμμής.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εφόσον η άλλη παράταξη ήδη απεφάσισε να απόσχει εσείς θα πάτε στην Διασκεπτική;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα πάμε στη Διασκεπτική γιατί αποχή χωρίς συνεννόηση και ενιαία γραμμή πολιτικής και τακτικής ποτέ δεν πρόκειται να πραγματοποιηθεί.

Την αποχή την βλέπουμε σαν μάχη και τη μάχη ποτέ δεν θα την κερδίσει κανένας εάν δεν υπάρχει ένα ενιαίο οξυδερκές Επιτελείο και ένα πλήρες επιτελικό σχέδιο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Στο διάγγελμα του ο Μακαρίτης Αρχιεπίσκοπος (Λεόντιος) έθεσε σαν μόνο αίτημα Ένωση και μόνο Ένωση. Τώρα εσείς γιατί έρχεστε σε αντίθεση με τον Εθνάρχη και επιμένετε να πάτε στη Διασκεπτική;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στην ουσία δεν υπάρχει καμιά αντίθεση. Από το σύνθημα της εθνικής μας αποκατάστασης ποτέ δεν αποσπασθήκαμε, αλλ' ούτε και είναι δυνατό Κύπριοι με ελληνική συνείδηση ποτέ να αποσπασθούν.

Περισσότερο από κάθε άλλο εμείς οι ακελιστές,

εμμένουμε σ' αυτό το σύνθημα γιατί πιστεύουμε στην αιώνια αλήθεια, ότι ποτέ ένας λαός δεν μπορεί να λύσει το κοινωνικό του πρόβλημα, αν δεν ελευθερωθεί.

Το διάγγελμα του Μακαρίτου Λεοντίου προϋπέθετε κοινή συνεννόηση και κοινή γραμμή, προϋπόθεση όχι μια νεκρή άρνηση, αλλά μια ζωντανή ενιαία γραμμή.

Χωρίς την εξασφάλιση αυτής της ενιαίας γραμμής θάταν πολύ ριψοκίνδυνο να μη πάει κανείς στην Διασκεπτική. Μεγάλο λάθος πρέπει να κάνουν εκείνοι οι πατριώτες που φαντάζονται ότι Διασκεπτική σημαίνει παράδοση ή συνεργασία με τον κυρίαρχο.

Στη Διασκεπτική μπορεί να πάει κανείς και πρέπει να πάει με σηκωμένη την εθνική σημαία χρησιμοποιώντας το κάθετι για τον εθνικό σκοπό. Αλλωστε θάνατι γελοίο να πιστεύει και να διαλαλεί κανείς ότι περισσότερο συνεπείς πρέπει να είναι εκείνοι που σαν μόνο εθνικό τους όπλο χρησιμοποιούν την αγγλοελληνική φιλία από εκείνους που υποχωρούν μπρος στην εκλογή αντιπροσωπευτικών του λαού εθνικών σωμάτων.

Ένα αντιπροσωπευτικό του λαού σώμα είναι σε κάθε περίπτωση το ισχυρότερο του εθνικό όπλο, αν εννοείτε ότι, το τέτοιο σώμα θα παραμείνει συνεπές στην εθνική γραμμή. Ο Κυπριακός λαός είναι σήμερα σε θέση και μπορεί να έχει και να ελέγχει ένα τέτοιο αντιπροσωπευτικό όργανο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Γιατί να παραιτηθούν οι διορισμένοι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Γιατί απλούστατα με τους διορισμένους η Κυβέρνηση μπορεί να κάμνει τη δουλειά της, όσο και αν φωνάζουν οι προοδευτικοί. Και το νόημα της αποχής είναι η Κυβέρνηση να μη μπορεί να κάμει τη δουλειά της. Να οδηγηθεί μπροστά σε δυσκολίες και αδιέξοδο. Το αδιέξοδο είναι στρατηγικός σκοπός της εποχής.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια τα μέτρα της κατοχυρωμένης αποχής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τάπαμε πιο πάνω, να φτάσει σε

αδέξοδο Κυβερνητική μηχανή. Να μη μπορεί να προχωρήσει. Να εξαναγκασθεί να υποχωρήσει. Αποχή που δεν εξαναγκάζει την Κυβέρνηση να υποχωρήσει στο αίτημα μας δεν μπορεί να θεωρηθεί επιτυχημένη αποχή. Θάνατι εκφυλισμένη αποχή. Και μόνο μια κατοχυρωμένη αποχή, κάτω από ευνοϊκές εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες μπορεί αν μη οδηγήσει στον εκφυλισμό και τη γελοιοποίηση.

Το τι εννοούσε η Αριστερή Παράταξη με τον όρο κατοχυρωμένη αποχή από τη Διασκεπτική έδωσε και πάλι ο "Δημοκράτης", ο οποίος ενημερώνοντας τους αναγνώστες του για τη σταση του Κόμματος και της Παράταξης Εθνικής Συνεργασίας γενικά να μετάσχει στη Διασκεπτική υπέβαλλε ερωτήματα και έδινε απαντήσεις:

ΚΑΤΟΧΥΡΩΜΕΝΗ ΑΠΟΧΗ σημαίνει αποκλεισμό από τη συνεργασία την Κυβέρνηση, ενώ οι εθνικόφρονες δεν έχουν τέτοιο σκοπό, αφού μια τους μερίδα συμμετέχει ήδη και συνεργάζεται και ακόμα σημαίνει μη επάνοδο στους επταδικούς.

- Γιατί δεν παραιτούνται οι διορισμένοι μουκτάρηδες.

- ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΑΚΕΛ και η Παράταξη Εθνικής Συνεργασίας αποφάσισαν συμμετοχή στη Διασκεπτική;

- Το ΑΚΕΛ και η Εθνική Συνεργασία αποφάσισαν συμμετοχή γιατί η εθνικοφροσύνη απόκρουσε την κατοχύρωση της αποχής. Μη κατοχυρωμένη αποχή θα σήμαινε ευκαιρία στα καιροσκοπικά στοιχεία να παίζουν πρόθυμα τον ρόλο του γκαουλάιτερ όπως το **1925** και αυτό θα σήμαινε χαντάκωμα του Εθνικού ζητήματος και των λαϊκών δικαιών.

Η εθνικοφροσύνη ήδη συνεργάζεται με την κυβέρνηση διά των διορισμένων. Αυτό το παιχνίδι πάει να χαλάση την Παράταξη μας.

Ενώ όμως η Αριστερά οδηγείτο προς τη Διασκεπτική, η Εθναρχία δεν ήθελε να ακούσει ούτε λέξη για' αυτήν.

Ο Μακάριος Β πολύ πριν από την εκλογή του ως

Αρχιεπισκόπου και μόλις είχε αναλάβει ως Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου μετά το θάνατο του Αρχιεπισκόπου Λεοντίου, θέλησε και ο ίδιος να ξεκαθαρίσει τα πράγματα σχετικά με τη Διασκεπτική και τη μελλοντική του πορεία.

Και αυτή δεν ήταν άλλη από τη συνέχιση της γραμμής του προκατόχου του που προέβλεπε αποχή.

Έτσι στις **8 Αυγούστου 1947** με εγκύκλιο του προς τον Κυπριακό λαό επέμενε στο σύνθημα "Ένωση και μόνο Ένωση" και απέκλειε κάθε συμμετοχή στη Διασκεπτική.

Με την εγκύκλιο του μάλιστα κάλεσε και την παράταξη εθνικής συνεργασίας να αλλάξει τακτική και να σαμποτάρει τη Διασκεπτική:

"Μετά τον θάνατον του Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχου Λεοντίου αναλαβόντες τα καθήκοντα της Τοποτηρητείας και Εθναρχίας, απευθυνόμεθα προς το ευσεβές Ποίμνιον της Θεοσώστου Ελληνικής Ημών Νήσου, ευλογούντες τούτο εν ονόματι του Κυρίου. Βαθύτατα θλιβόμενοι επί αδοκήτω θανάτω του εκλιπόντος Αρχιεπισκόπου διακηρύττομεν, ότι η σταθερά θέλησις του Κυπριακού λαού είναι να συνεχίση ούτος τον τίμιον αυτού Εθνικόν αγώνα επί των γραμμών, ως εχάραξεν ο εις Κύριον εκδιμήσας Σεπτός Αρχιθύτης. Εις το Ιστορικόν τούτου διάγγελμα της **12ης Ιουλίου 1947**, ο κυπριακός λαός ανευρίσκει διαδηλουμένην όλην την εθνικήν αυτού θελησιν και ιδεολογίαν και όλην την ιερότητα των ακοιμήτων αυτού πόθων και την προς περιφρούρησιν και επιβολήν τούτων ορθήν εθνικήν πολιτικήν.

Την ιδίαν εθνικήν σημαίαν θα κρατήσωμεν υψηλά και Ημείς διαρκούσης της Ημετέρας τοποτηρητείας προασπίζοντες ακλονήτως την μίαν και ιεράν θέλησιν της αλυτρώτου αυτής Νήσου, αξιούσης την εθνικήν της αποκατάστασιν και αρνουμένης οιανδήποτε συνεργασίαν προς συνταγματικές Μεταρρυθμίσεις, καθ' ότι τοιαύτη συνεργασία θα εθεωρείτο ως συγκατάθεσις εις την παράτασιν της δουλωσύνης του μαρτυρικού της Κύπριακού Λαού.

Ο Κυπριακός Λαός μακράν του να τρέφη

αντιβρετανικά αισθήματα, την υπό της Μεγ. Βρετανίας απόδοσιν της ελληνικής αυτής Νήσου εις τας Μητρικάς αγκάλας θεωρεί επιτακτικήν υποχρέωσιν κατά την μεταπολεμικήν αυτήν περίοδον καθ' ην η ελευθερία των υποδούλων λαών οφείλει να είναι ο καρπός των θυσιών της ανθρωπότητας, ήτις επίστευσεν εις τας περί Ελευθερίας και δικαιοσύνης διακηρύξεις των Ισχυρών.

Μέχρι της στιγμής καθ' ην η Μεγ. Βρετανία τιμώσα τας διακηρύξεις της εκείνας και τας υπέρ της ελευθερίας θυσίας της τε Ελλάδος και Κύπρου, θέλει αποδώσει την ελληνικήν Κύπρον εις την Μητέρα Ελλάδα, ο Κυπριακός λαός, πάντοτε εστραμμένος προς τον Ιερόν της Ακροπόλεως βράχον θα συνεχίση σταθερός και ανένδοτος τον ιερόν και νόμιμον αυτού αγώνα υπέρ της εθνικής του αποκαταστάσεως, ήτις θα είναι διά τούτον η πηγή πάσης πραγματικής ευτυχίας, απορρίπτων οιασδήποτε δελεαστικής υποσχέσεις και αποφεύγων οιανδήποτε έντεχνον διά τούτων παγίδα.

Επιθυμούμεν δε να ελπίζωμεν ότι όσοι τυχόν εις το ζήτημα των συνταγματικών Μεταρρυθμίσεων παρεσύρθησαν είτε υπό δελεαστικών κηρυγμάτων της κρατούσης δυνάμεως είτε υπό οιανδήποτε άλλων λογών, πιστοί εις τας εθνικάς παραδόσεις εις το αίσημα της Εκκλησίας και ολοκλήρου του Έθνους, θα ευρεθώσι το ταχύτερον πειθαρχικοί, μαχητικοί στρατιώται εις τας θέσεις εις τας οποίας τους τάσσει η πατριωτική των συνείδησις και εθνικόν των καθήκον, απέχοντες οιασδήποτε συμμετοχής μετά της Κυβερνήσεως προς επιβολήν συντάγματος, τορπιλλίζοντας ή παρελκύνοντας την εθνικήν του Τόπου αξίωσιν.

Την πραγμάτωσιν της εθνικής αξιώσεως του Κυπριακού Λαού εγγυάται το ακαταγώνιστον δίκαιον αυτού. Εις τούτο ούτος στηριζόμενος και έχον παρά το πλευρόν του ολόκληρον το Έθνος διαδηλοί δι' Ημών, ότι δεν θα αφήση να αμβλύνουν την θέλησιν αυτού επαγγελίαι, αρνήσεις και φραγμοί, οίτινες μοιραίως παρεμβάλλονται εις τον χαλεπόν δρόμον της εθνικής των αλυτρώτων ζωής.

Με την πεποίθησιν ταύτην διακηρύττομεν διά

μίαν έτι φοράν την αξίωσιν του Κυπριακού λαού δι
ΕΝΩΣΙΝ και μόνον ΕΝΩΣΙΝ".

(Μεταγλώττιση)

"Μετά το θάνατο του Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχη Λεόντιου αφού αναλάβαμε τα καθήκοντα της Τοποτηρητείας και Εθναρχίας, απευθυνόμαστε προς το ευσεβές Ποίμνιο της Θεόσωστης Ελληνικής μας Νήσου, ευλογούντες τούτο στο όνομα του Κυρίου. Βαθύτατα θλιβόμενοι για τον αδόκητο θάνατο του εκλιπόντος Αρχιεπισκόπου διακηρύττουμε, ότι η σταθερή θέληση του Κυπριακού λαού είναι να συνεχίσει τον τίμιο του Εθνικό αγώνα πάνω στις γραμμές, τις οποίες εχάραξε ο Σεπτός Αρχιθύτης που αποδήμησε στον Κύριο. Στο Ιστορικό του διάγγελμα της 12 Ιουλίου 1947, ο κυπριακός λαός ανευρίσκει διαδηλούμενη όλη την εθνική του θέληση και ιδεολογία και όλη την ιερότητα των ακοίμητων στου πόθων και την ορθή εθνική πολιτική προς περιφρούρηση και επιβολή του.

Την ίδια εθνική σημαία θα κρατήσουμε ψηλά και Εμείς στη διάρκεια της τοποτηρητείας μας προσπίζοντες ακλόνητα την μία και ιερή θέληση της αλύτρωτης αυτής Νήσου, που αξιώνει την εθνική της αποκατάσταση και αρνείται οποιαδήποτε συνεργασία προς συνταγματικές Μεταρρυθμίσεις, καθότι τέτοια συνεργασία θα θεωρείτο ως συγκατάθεση στην παράταση της δουλωσύνης του μαρτυρικού της Κύπριακού Λαού.

Ο Κυπριακός Λαός μακρυσά από του να τρέφει αντιβρετανικά αισθήματα, την από της Μεγ. Βρετανίας απόδοση της ελληνικής αυτής Νήσου στις Μητρικές αγκάλες θεωρεί επιτακτική υποχρέωση κατά τη μεταπολεμική αυτή περίοδο κατά την οποία η ελευθερία των υποδούλων λαών οφείλει να είναι ο καρπός των θυσιών της ανθρωπότητας, η οποία επίστευσε στις περί Ελευθερίας και δικαιοσύνης διακηρύξεις των Ισχυρών.

Μέχρι τη στιγμή κατά την οποία η Μεγ. Βρετανία τιμώντας τις διακηρύξεις της εκείνης και

τις υπέρ της ελευθερίας θυσίες και της Ελλάδος και της Κύπρου, θελήσει να αποδώσει την ελληνική Κύπρο στη Μητέρα Ελλάδα, ο Κυπριακός λαός, πάντοτε στραμμένος προς τον Ιερό βράχο της Ακρόπολης θα συνεχίσει σταθερός και ανένδοτος τον ιερό και νόμιμο αγώνα του υπέρ της εθνικής του αποκατάστασης, η οποία θα είναι γι' αυτόν η πηγή κάθε πραγματικής ευτυχίας, απορρίπτοντας οποιεσδήποτε δελεαστικές υποσχέσεις και αποφεύγοντας οποιαδήποτε έντεχνη για τον σκοπό αυτό παγίδα.

Επιθυμούμε δε να ελπίζουμε ότι όσοι τυχόν στο ζήτημα των συνταγματικών Μεταρρυθμίσεων παρασύρθηκαν είτε από δελεαστικά κηρύγματα της δύναμης που κυβερνά την Κύπρο είτε από οποιουσδήποτε άλλους λόγους, πιστοί στις εθνικές παραδόσεις στο αίσθημα της Εκκλησίας και ολόκληρου του Έθνους, θα ευρεθούν το ταχύτερο πειθαρχικοί, μαχητικοί στρατιώτες στις θέσεις στις οποίες τους τάσσει η πατριωτική τους συνείδηση και το εθνικό τους καθήκο, απέχοντας από οποιαδήποτε συμμετοχή με την Κυβέρνηση προς επιβολή συντάγματος, που τορπιλλίζουν ή παρελκύουν την εθνική αξίωση του Τόπου.

Την πραγμάτωση της εθνικής αξίωσης του Κυπριακού Λαού εγγυάται το ακαταγώνιστο δίκαιο του. Σε τούτο αυτός στηριζόμενος και έχοντας παρά το πλευρό του ολόκληρο το Έθνος διαδηλώνει μέσω μας, ότι δεν θα αφήσει να σμικράνουν τη θέληση του επαγγελίες, αρνήσεις και φραγμοί, οι οποίοι μοιραία παρεμβάλλονται στο χαλεπό δρόμο της εθνικής ζωής των αλυτρώτων.

Με την πεποίθηση αυτή διακηρύττουμε για μια ακόμη φορά την αξίωση του Κυπριακού λαού για ΕΝΩΣΗ και μόνο ΕΝΩΣΗ".